

Rodičky a císařské řezy

VERZE 2.0

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Jitka Jírová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Radka Pohlová ¹ , Ondřej Šanca ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹
Recenzenti:	Vladimír Dvořák ^{2,3} , Petr Janků ^{2,4} , Marian Kacerovský ^{2,5} , Marek Ľubušký ^{2,6} , Antonín Pařízek ^{2,7} , Pacientská rada MZČR ⁸
Instituce:	¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ² Rada Národního registru reprodukčního zdraví, ³ Centrum ambulantní gynekologie a primární péče, s.r.o., Brno, ⁴ Fakultní nemocnice Brno, ⁵ Fakultní nemocnice Hradec Králové, ⁶ Fakultní nemocnice Olomouc, ⁷ Všeobecná fakultní nemocnice Praha, ⁸ Ministerstvo zdravotnictví ČR
Datum vytvoření dokumentu:	20. 8. 2023
Datum schválení poradou vedení ÚZIS ČR:	29. 8. 2023
Datum publikace:	29. 8. 2023
Citace:	Jírová J., Jarkovský J., Pohlová R., Šanca O., Klimeš D., Komenda M., Dušek L. Rodičky a císařské řezy. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/clanek/1616-rodicky-a-cisarske-rezy . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/datova-sada/129

1 Popis datové sady

1.1 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ) byla připravena datová sada, která přináší informace o matce, základní informace o její anamnéze, způsobu a průběhu porodu ve formě plně anonymizovaných primárních dat.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden řádek souboru obsahuje informaci o jedné rodičce a provedeném císařském řezu včetně stratifikace dle základních charakteristik.

Jedná se o údaje, vykazované na Zprávě o rodičce do Národního registru reprodukčního zdraví, modul Rodičky. Obsah tohoto hlášení je vymezen Datovým rozhraním NRRZ, blíže viz dokumentace Národního registru reprodukčního zdraví na <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--narodni-zdravotni-registry--narodni-registr-reprodukčního-zdravi--modul-rodicek>.

1.2 Primární cíl

Primárním cílem této datové sady je především hodnocení císařských řezů.

Jde o tematicky zaměřenou datovou sadu, zaměřující se na analýzu císařských řezů dle dostupných parametrů. Obsahuje reálná plně anonymizovaná individuální data o porodech v České republice. Sady mají za cíl postihnout úzce vymezenou tematickou oblast a umožnit uživatelům vlastní analytické zpracování. Tyto tematické datové sady jsou zcela samostatné, navzájem nepropojitelné.

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada zahrnuje přehled základních informací o rodičkách, jako věk, předchozí císařský řez v anamnéze, a umožňuje dále sumarizovat jejich porody podle roku události a typu poskytovatele zdravotních služeb. Dále je uvedena anestezie při císařském řezu a typ císařského řezu, který je definován začátkem porodu a termínem stanovení ukončení těhotenství císařským řezem. Datová sada umožňuje provádět podrobnou analýzu v dlouhé časové řadě 2000–2022.

1.4 Informační limity

Do Národního registru reprodukčního zdraví, modulu Rodičky hlásí povinně všichni poskytovatelé, u nichž probíhá porod, popřípadě provedou poporodní ošetření rodičky, či lůžková zdravotnická zařízení, kde byla žena po porodu hospitalizována. V případě porodu mimo zdravotnické zařízení má oznamovací povinnost zdravotnický pracovník, který byl při porodu nebo provedl první poporodní ošetření rodičky. Právě tyto případy však zpravidla v evidenci NRRZ chybí.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob a zamezení identifikace právnických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (věk na 5leté věkové kategorie).

1.5 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace počtu císařských řezů podle dostupných kategorií a jejich další rozbor za použití dostupných stratifikačních kritérií, např.:

Hodnocení počtu císařských řezů ročně a sledování datového trendu.

Stratifikace počtu císařských řezů podle typu SC.

Sledování proměny věkové struktury rodiček v čase.

Příklad konkrétního výstupu: uživatel hodnotí v časové řadě 2000–2022 vývoj počtu císařských řezů podle typu a výskytu předchozího císařského řezu v anamnéze. Kromě absolutního počtu si vypočítá průměrný věk matek ve všech kategoriích.

1.6 Ochrana osobních údajů a identity právnických osob

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé a využitelné pouze pro sumární hodnocení vykázaných zdravotních služeb.

Ze stejného důvodu soubor neobsahuje žádné datové údaje, pouze rok události a identifikaci PZS pouze do úrovně typu PZS. Z důvodu zamezení nepřímé identifikace osoby neobsahuje datová sada žádnou informaci o regionu.

Tento postup zajišťuje konzistenci celkových sum vykázaných porodů v rámci ČR a zároveň neumožňuje identifikovat rodičky se vzácnými kombinacemi charakteristik.

1.7 Klíčová slova

NRRZ, rodička, porodnost, věk matky, vaginální porod, císařský řez

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

fertility, age of mother, caesarean section

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace
 - 1 x ročně za uzavřený kalendářní rok.
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 522 169
- Počet popisných atributů: 7
- Velikost: -
- Odborný garant: Jitka Jírová

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru reprodukčního zdraví (NRRZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje primární neagregovaná data, použité transformace vybírají z data porodu pouze rok, věk rodiček je kategorizován do 5letých věkových skupin.

5 Atributy datové sady

1. Rok porodu

Název parametru: rok_porodu

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kalendářní rok, ve kterém byl porod.

Možné hodnoty: Od roku 2000 do posledního uzavřeného roku.

2. Věk matky

Název parametru: vek_matky

Datový typ: numeric

Popis parametru: Věk matky při porodu.

Možné hodnoty:

- 1) -19
- 2) 20–24
- 3) 25–29
- 4) 30–34
- 5) 35–39
- 6) 40+

3. Typ poskytovatele zdravotních služeb

Název parametru: typ_pzs

Datový typ: numeric

Popis parametru: Typ poskytovatele zdravotních služeb.

Možné hodnoty:

- 1) Poskytovatel zdravotních služeb základní úrovně
- 2) Perinatologické centrum intermediární péče
- 3) Perinatologické centrum intenzivní péče

4. Parita

Název parametru: parita

Datový typ: numeric

Popis parametru: Parita, označení pro počet předchozích těhotenství ukončených porodem.

Možné hodnoty:

- 1) Prvorodička
- 2) Vícero-dička

5. Císařský řez v anamnéze

Název parametru: predchozi_sc

Datový typ: numeric

Popis parametru: Informace, zda žena již v minulosti prodělala císařský řez.

Možné hodnoty: 0 (ne) a 1 (ano).

6. Ukončení porodu císařským řezem

Název parametru: ukonceni_cisarsky_rez

Datový typ: numeric

Popis parametru: Způsob ukončení císařským řezem.

Možné hodnoty:

- 1) V těhotenství plánovaný
- 2) V těhotenství akutní
- 3) Za porodu plánovaný

4) Za porodu akutní

7. Anestezie při císařském řezu

Název parametru: anestezie_sc

Datový typ: string

Popis parametru: Typ anestezie při císařském řezu.

Možné hodnoty:

- 1) Celková
- 2) Epidurální
- 3) Spinální